

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat az Európai Szociális Alapról és az 1081/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló COM (2011) 607 végleges/2 bizottsági javaslat módosítására

(COM(2013) 145 final – 2011/0268 (COD))

és javaslat a Bizottság COM(2012) 496 final javaslatának módosítására – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a Közös Stratégiai Kerethez tartozó Európai Regionális Fejlesztési Alapra, Európai Szociális Alapra, Kohéziós Alapra, Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

(COM(2013) 146 final – 2011/0276 (COD))

(2013/C 271/19)

Főelőadó: **Mário SOARES**

2013. március 25-én az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 164. és 177. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat az Európai Szociális Alapról és az 1081/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló COM (2011) 607 végleges/2 bizottsági javaslat módosítására

COM(2013) 145 final – 2011/0268 (COD)

és

Javaslat a Bizottság COM(2012) 496 final javaslatának módosítására – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a Közös Stratégiai Kerethez tartozó Európai Regionális Fejlesztési Alapra, Európai Szociális Alapra, Kohéziós Alapra, Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

COM(2013) 146 final – 2011/0276 (COD).

2013. április 16-án az EGSZB Elnöksége megbízta a „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekciót a bizottsági munka előkészítésével.

A munka sürgősségére való tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2013. május 22–23-án tartott, 490. plenáris ülésén (a 2013. május 22-i ülésnapon) főelőadót jelölt ki Mário SOARES személyében, továbbá 135 szavazattal 3 ellenében, 4 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Bár fenntartásai vannak a foglalkoztatásra és az ifjúsági garanciára irányuló kezdeményezések finanszírozásának összegével és módjával kapcsolatban, az EGSZB egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a vizsgált javaslatban megfogalmazottak értelmében módosítani kell a Parlament és a Tanács Európai Szociális Alapra és a strukturális alapokra vonatkozó rendeleteit.

1.2 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az elfogadandó politikának hozzá kell járulniuk a növekedéshez, illetve a stabil és

minőségi munkahelyek megteremtéséhez, valamint erősíteniük kell a társadalmi kohéziót.

1.3 Az EGSZB sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés finanszírozására szánt keretek nem az uniós költségvetés megerősítésének eredményei, hanem a kohéziót célzó teljes költségvetésből kerülnek leemelésre, mely máris alacsonyabb annál, mint ami a 2007–2013-as időszakban rendelkezésre állt.

1.4 Az EGSZB meggyőződése, hogy az előirányzott összeg – 6 milliárd euró – nem elegendő, ha a probléma nagyságára és a megoldás sürgető voltára gondolunk.

1.5 Mivel a válság még nem ért véget és a munkahelyteremtés nem kezdődött meg, az EGSZB javasolja, hogy rugalmasabban határozzák meg az ifjúsági munkanélküliség arányát a rendelkezésre álló forrásokhoz való hozzáférés biztosítására, oly módon, hogy értékelni lehessen az ifjúsági munkanélküliség helyzetének alakulását, vagy pedig ezt az arányt 20 %-ban határozzák meg.

1.6 Az EGSZB azt ajánlja, hogy az ifjúsági garanciához való hozzáférés korhatárát emeljék 30 évre, különösen azokban az országokban, ahol a fiatalok munkanélküliségi rátája a legmagasabb.

1.7 Végül az EGSZB arra kéri a tagállamokat, hogy ne csökkentsék azon pénzügyi kötelezettségvállalásaikat, amelyeket a többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslat irányoz elő az ifjúsági foglalkoztatás előmozdítására, illetve fogadják el az Európai Bizottság arra vonatkozó javaslatát, hogy további forrásokat használjanak fel egy olyan probléma felszámolására irányuló cél elérése érdekében, mely európai fiatalok egész generációjának jövőjét veszélyezteti.

2. Az európai bizottsági javaslat főbb elemei

2.1 Az Európai Tanács 2013. február 28-i, az ifjúsági garancia létrehozására vonatkozó határozatát követően az Európai Bizottság két javaslatot tett közzé: az első az Európai Bizottság COM(2011) 607 final/2 jelű, az Európai Szociális Alapról és az 1081/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó javaslatát módosítja (COM(2013) 145 final), míg a második az Európai Bizottság COM(2012) 496 jelű, a különböző alapokra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó javaslatát módosítja (COM(2013) 146 final).

2.2 A javaslatok célja, hogy biztosítsák az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés finanszírozását az „ifjúsági garancia” keretében, mely 25 éves korig minden fiatal számára lehetővé tenné, hogy tisztességes munkához jusson, illetve kiegészítő képzésen vagy szakmai képzésen vegyen részt a tanulmányok befejezését vagy a munkahely elvesztését követő négy hónap során.

2.3 A 2014–2020-as időszakra előirányzott teljes finanszírozás összege 6 milliárd euró, melyből 3 az Európai Szociális Alap beruházásaiból, 3 pedig a „gazdasági, társadalmi és területi kohézióra” irányuló 1b. alfejezet keretében az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés számára elkülönített költségvetésből származik.

2.4 Azok a NUTS 2 szintű régiók finanszírozhatók, amelyekben 2012-ben a fiatalok (15–25 évesek) munkanélküliségi rátája meghaladta a 25 %-ot.

3. Általános észrevételek

3.1 A regisztrált munkanélküli fiatalok több országban is drámai helyzete messzemenően igazolja a Tanács 2013. február 28-án megszületett kezdeményezését az ifjúsági garancia

létrehozására vonatkozóan, melyet már több ízben és különböző formában kértek a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek.

3.2 Az Európai Bizottság felmérése szerint az Unióban 7,5 millió ún. NEETs⁽¹⁾ él, ami a 15–24 éves európai fiatalok 12,9 %-ának felel meg. Nagy részük nem fejezte be középiskolai tanulmányait és hamarabb elhagyta az iskolát; sokan közülük bevándorlók vagy hátrányos helyzetű társadalmi rétegekből származnak. Ugyanakkor néhány országban azon középosztályhoz tartozó fiatalok (új szegények) helyzete is romlott, akik még nem fejezték be tanulmányaikat, és akiket az a veszély fenyeget, hogy nem is tudják majd folytatni.

3.3 Korábbi véleményeiben az EGSZB felhívta a figyelmet a fiatalkori munkanélküliség katasztrofális adataira az EU-ban, és felkérte az összes érintett felet, hogy hozzanak sürgős, hatékony és végleges intézkedéseket ezen ördögi kör megszakítására, mely egy egész nemzedék jövőjét zálogosítja el⁽²⁾. Ez nemcsak az adott embereket érintő valós probléma, hanem fenyegetés is az Unió társadalmi kohéziója számára, ami végső soron alááshatja Európa gazdasági növekedését és versenyképességét.

3.4 Az EGSZB fontosnak tartja, hogy a most elfogadott politikák hozzájáruljanak a növekedés fellendítéséhez, valamint a minőségi és stabil munkahelyek megteremtéséhez, olyan garanciákkal és védelemmel párosulva, amelyek történelmileg hozzájárultak az európai szociális modell felépítéséhez és a társadalmi kohézióhoz. Együttal megerősíti, hogy fontos a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek teljes körű részvétele ezeknek a politikáknak a megtervezésében, végrehajtásában és nyomon követésében.

3.5 Az Ifjúsági garanciába integrált ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés valójában csak akkor lesz hatékony, ha ahhoz megfelelő ösztönzés párosul a „munkaerő-piaci kereslet” terén (azaz ha van gazdasági növekedés). Ezen túlmenően az oktatás, a minősítő szakmai gyakorlatok és a készségek fejlesztése a munkaerő-piaci integráció terén kevés kilátással rendelkező fiatalok milliói számára óriási kockázatokat rejtenek magukban.

3.6 Az EGSZB aggodalommal figyeli, hogy az Európai Tanács alapvetően költségvetési konszolidációs problémát lát Európa gazdasági nehézségeiben, és meg sem próbálja számszerűsíteni az alternatív költségeket vagy az abból fakadó kedvezőtlen következményeket, mit amilyen a fiatalokat sújtó tömeges munkanélküliség, a kiábrándulás és a kétségbeesés⁽³⁾.

⁽¹⁾ NEETs: azokra a fiatalokra utal, akik nem tanulnak, nem dolgoznak, illetve alacsony iskolázottsággal és képzettségi szinttel rendelkeznek.

⁽²⁾ Lásd különösen az EGSZB „A fiatalok foglalkoztatásával foglalkozó jogszabálycsomag” című véleményét, HL C 161., 2013.6.6., 67–72. o.

⁽³⁾ A fiatalok munkaerő-piaci integrációja elmaradásának ára a túlzott szociális juttatások vagy a be nem szedett adók miatt meghaladja a 150 milliárd eurót.

4. Részletes észrevételek

4.1 Mivel az Európai Bizottság által előterjesztett módosítások célja az Európai Szociális Alapra jelenleg irányadó rendelet és a különböző európai alapokra vonatkozó általános szabályozás hozzáigazítása az Európai Tanács február 7-i és 8-i határozatához, az alábbi észrevételek nem az Európai Bizottság javaslataihoz, hanem a Tanács által elfogadott irányvonalakhoz kapcsolódnak.

4.2 A jelenlegi válság tükrében az EGSZB csak sajnálni tudja, hogy a Tanács a 2014–2020 közötti időszakra alacsonyabb uniós költségvetést javasol, mint az előző időszakban, ami kedvezőtlen hatással van a jelenlegi helyzet kezeléséhez szükséges erőforrásokra.

4.3 Ebből a döntésből következik, hogy a fiatalok munkanélkülisége elleni küzdelemre javasolt finanszírozás nem a költségvetés növelését, hanem a más területekre szánt előirányzatok – azaz 3 milliárd az Európai Szociális Alapra és 3 milliárd a a kohéziós politikára – csökkentését jelenti.

4.4 Ráadásul a hét évre elosztott, 6 milliárd eurónyi elkülönített teljes összeg nyilvánvalóan nem elegendő⁽⁴⁾.

4.5 2012-t jelölve ki az ifjúsági munkanélküliségi ráta (25 %) meghatározására a ma elkülönített forrásokhoz való hozzáféréshez, nem vesszük figyelembe a válság alakulását és a jelenlegi

recessziót sem, és fennáll a veszélye annak, hogy figyelmen kívül hagyjuk azokat a drámai helyzeteket, amelyek ezen időszak alatt alakulhatnak ki. Az EGSZB ezért úgy véli, hogy nagyobb rugalmasságra van szükség ahhoz, hogy felmérhessük az ifjúsági munkanélküliség helyzetének alakulását, vagy pedig megelőző jelleggel ezt a százalékos arányt 20 %-ra kellene csökkenteni.

4.6 Másrészt az EGSZB javasolja, hogy az Ifjúsági garanciára jogosultak korhatárát 30 évre kellene emelni, hogy azok a fiatalok, akik később végzik el az egyetemet, vagy a képzés és a foglalkoztatás között átmeneti időszakban vannak, hozzáférhessenek a garanciához. Ez különösen fontos azokban az országokban, ahol a legmagasabb a fiatalok munkanélküliségi rátája.

4.7 Az EGSZB helyesli a döntést, mely szerint mentesíteni kívánják a tagállamokat a fiatalok foglalkoztatására meghatározott előirányzat (3 milliárd euró) társfinanszírozása alól, valamint azt is, hogy nem alkalmazzák az 5 %-os teljesítési tartólékot az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés számára elkülönített források esetében.

4.8 Végezetül az EGSZB – a fenti észrevételekben megfogalmazott fenntartások mellett – megismétli, hogy a kezdeményezést támogatni kell, és javasolja, hogy azt alakítsák át az aktív foglalkoztatáspolitikai szerkezeti eszközévé, és ne korlátozzák arra, hogy csupán a jelenlegi gazdasági válság kezelésére szolgáló eszköz legyen⁽⁵⁾.

Kelt Brüsszelben, 2013. május 22-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Henri MALOSSE

⁽⁴⁾ Az ILO szerint, mely óvatosan, de üdvözölte a kezdeményezést, ahhoz, hogy jelentős változásokat érhessünk el, 21 milliárd euróra lenne szükség.

⁽⁵⁾ Összhangban az EGSZB „A fiatalok foglalkoztatásával foglalkozó jogszabálycsomag” című véleményével (HL C 161., 2013.6.6., 67–72. o.), az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezést össze kell kapcsolni az európai szemeszterrel.